

Dosarul nr. 2ra-1726/2020

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.M.Grosu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Anton, A.Bostan, V.Cotorobai)

ÎNCHEIERE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Jalbă Ana și avocatul acesteia Macovei Artur,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Jalbă Ana împotriva lui Șveț Constantin și Șveț Angela cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 09 iulie 2012, Jalbă Ana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Șveț Constantin prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 486082 lei, a sumei de 5180 euro și a sumei de 2500 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta Jalbă Ana a invocat că, în perioada anilor 2007- 2011, i-a acordat pârâtului Șveț Constantin mijloace bănești cu împrumut, pentru promovarea diferitor afaceri în domeniul agricol, și ulterior au fondat Societatea cu Răspundere Limitată „Ana- Costel” la care deține ca asociat 50% din capitalul social al acestei întreprinderi, însă până la moment nu i-au fost restituite mijloacele financiare pe care le-a transmis pârâtului cu titlu de împrumut în scopul desfășurării unei afaceri în domeniul agriculturii. Faptul transmiterii sumelor bănești care solicită să fie încasate de la pârât se confirmă prin recipisele semnate de către acesta.

A susținut că, în pofida nenumăratelor solicitări adresate pârâtului în vederea executării obligației pecuniare asumate s-au soldat cu insucces.

A indica că din banii împrumutați pârâtul a achiziționat loturi agricole și alte bunuri pentru a-și desfășura afacerea, neonorându-și obligația în ceea ce privește promisiunea despre o activitate în comun.

Prin urmare, având în vedere atitudinea iresponsabilă a pârâtului față de angajamentele ce și le-a asumat, cât și faptul că nu i-a stabilit expres termenul de restituire a sumelor împrumutate, la data de 01.06.2012 a expediat în adresa acestuia o cerere de restituire a datoriei, însă și de această dată s-a ales doar cu promisiuni.

Dat fiind faptul că în decursul a 30 zile pârâtul nu a restituit datoria, Jalbă Ana a depus cerere de chemare în judecată.

La 02 noiembrie 2017 reclamanta Jalbă Ana a depus cerere de concretizare a acțiunii împotriva Angelei Șveț, intervenient accesoriu Șveț Constantin, prin care a solicitat încasarea de la pârâtă a datoriei în sumă de 486082 lei; 5180 euro și 2500 dolari SUA, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 05 iunie 2015, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Jalbă Ana către Șveț Constantin, privind încasarea datoriei nerestituite a împrumutului, iar la 7 februarie 2016, la momentul devenirii hotărârii definitive, fiind eliberat titlul executoriu.

A relatat că, la 21 martie 2016, a prezentat spre executare titlul executoriu menționat și la aceeași dată, executorul judecătoresc Vacarov Liliana a emis încheierea privind intentarea procedurii de executare, stabilind pentru debitor termenul de executare benevolă și a explicat drepturile părților procedurii de executare conform Codului de executare, însă, nefiind achitată datoria benevol de către debitor, executorul a parcurs la executare silită și a stabilit bunurile care fac parte din patrimonial debitorului. Astfel, prin scrisoarea din 26 iulie 2016, executorul a informat creditorul Jalbă Ana că în urma măsurilor întreprinse a constatat că debitorul Șveț Constantin deține în proprietate comună în devălmășie cu Șveț Angela 195 bunuri imobile (terenuri cu destinație agricolă) situate în XXXXX, extravilan.

A comunicat că prețul total al bunurilor imobile constituie 248781 lei conform certificatelor din 31 martie 2016 cu privire la valoarea bunului imobil eliberate de OCT Strășeni, și întru realizarea bunurilor este necesară stabilirea cotei părți ce aparține debitorului Șveț Constantin.

A afirmat că motivul înaintării acțiunii civile către Șveț Constantin, a constituit faptul că în perioada anilor 2007-2011, i-a acordat pârâtului mijloace bănești cu împrumut, pentru promovarea diferitor afaceri în domeniul agricol, însă sumele transmise cu împrumut nu au fost restituite, iar faptul transmiterii se confirmă prin recipisele semnate de pârâtul Șveț Constantin.

Pârâtul a susținut în ședință precum că într-adevăr a primit de la reclamantă în perioada anilor 2007-2011 mijloace bănești, însă toate mijloacele bănești au fost cheltuite pentru procurarea terenurilor agricole situate în raionul XXXXX, și anume 189 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală 29,527 ha pe care le-a achitat complet și 124 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală 18,3315 ha pe care le-a achitat 50%, și a înregistrat terenurile temporar după el.

A relatat că, instanța de judecată în cadrul examinării cauzei a constatat că pârâtul în perioada anilor 2007-2011 a primit sume de bani cu titlu de împrumut de la reclamantă, pentru promovarea de către acesta a diferitor afaceri în domeniul agricol, dar pârâtul nu și-a onorat obligațiile de a restitui banii reclamantei, din care considerent acțiunea a fost admisă integral.

Reieșind din Registrul bunurilor imobile, temeiul înregistrării dreptului de proprietate asupra imobilelor vizate constituie contractele de vânzare-cumpărare încheiate în perioada anilor 2007-2011, iar motivul înregistrării în calitate de coproprietar a lui Șveț Angela a constituit faptul că aceasta este soția debitorului

Șveț Constantin, în baza actului de căsătorie nr. 5 din 14 mai 1994 eliberat de Primăria XXXXX.

În situația descrisă, s-a constatat cu certitudine că banii primiți cu împrumut de Șveț Constantin în perioada anilor 2007-2011 au fost cheltuiți pe procurarea terenurilor agricole situate în raionul XXXXX în perioada anilor 2007-2011 pentru dezvoltarea diferitor afaceri în domeniul agricol, însă executorul judecătoresc poate urmări silit și realiza doar cota lui Șveț Constantin pentru stingerea datoriei față de reclamantă, dar nu și a soției acestuia Șveț Angela, care și-au mărit proprietatea comună din contul banilor primiți cu împrumut de la Jalbă Ana.

A mai declarat că soții Șveț nu dispun și nu au dispus de bunuri imobile decât cele menționate, care au fost procurate din banii primiți cu împrumut, iar prețul total al bunurilor imobile constituie suma de 248781 de lei, situație care pune în evidență faptul că, creanța creditorului va fi satisfăcută doar parțial prin urmărirea tuturor terenurilor agricole chiar și în cazul răspunderii solidare.

Prin urmare, consideră că Șveț Angela urmează să răspundă în mod solidar de rând cu soțul Șveț Constantin în cadrul obligației privind încasarea datoriei nerestituite a împrumutului în sumă de 486082 lei, a sumei de 5180 euro și a sumei de 2500 dolari SUA.

Prin probele prezentate instanței, rezultă cu certitudine că Șveț Angela și Șveț Constantin se află în căsătorie din anul 2002. Șveț Constantin a devenit proprietar al terenurilor agricole indicate în baza contractelor de vânzare-cumpărare încheiate ulterior primirii împrumuturilor de la Jalbă Ana, și pe banii acesteia, Șveț Angela nu a venit cu o contribuție personală la procurarea terenurilor, aceasta a fost înregistrată drept coproprietar al terenurilor, doar datorită faptului că este soția lui Șveț Constantin și nu este parte în contractele de vânzare-cumpărare al terenurilor, menționând că, Șveț Angela și Șveț Constantin nu dispun și nu au dispus cu drept de proprietate de imobile, în afară de cele procurate pe banii primiți cu împrumut și respectiv și-au mărit proprietatea comună din contul banilor primiți cu împrumut de la Jalbă Ana.

Prin încheierea Judecătorei Strășeni din 03 septembrie 2019, s-a dispus conexarea cauzelor civile intentate la cererile de chemare în judecată depuse de Jalbă Ana, pentru a fi examinate într-o singură procedură.

Prin încheierea protocolară a instanței de fond din 03 septembrie 2019, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Ana-Costel”.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul central acțiunea a fost admisă; s-a încasat în mod solidar de la Șveț Constantin și Șveț Angela, în beneficiul reclamantei Jalbă Ana suma datoriei în mărime de 486082 lei, 5180 euro și 2500 dolari SUA, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 500 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 28395 lei. S-a încasat în mod solidar din contul pârâților în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 18540,46 lei.

Prin decizia din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Șveț Constantin, s-a casat hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul central și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins integral, ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Jalbă

Ana către Șveț Constantin și Șveț Angela privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 7717 din 14 mai 2019, se atestă faptul că, la 22 noiembrie 2010, a fost constituită societatea comercială „Ana-Costel” Societate cu Răspundere Limitată, de către fondatorii Șveț Constantin și Jalbă Ana, administrator fiind desemnat Șveț Constantin.

La fel, potrivit materialelor pricinii, cum și a declarațiilor făcute de reclamanta/intimată în cadrul ședinței în instanța de apel între Șveț Constantin și Jalbă Ana au fost constituite raporturi juridice, cu scopul înființării unei societăți comerciale. Pentru realizarea acestui scop reclamanta/intimată i-a transmis pârâtului/apelant mijloace financiare, ce urmau a fi utilizate pentru procurarea terenurilor agricole, terenuri ce urmau a fi înregistrate cu drept de proprietate după persoana juridică SC „Ana-Costel” SRL.

În acest sens, instanța de apel a reiterat că pârâtul/apelant nu a negat primirea mijloacelor financiare din partea reclamantei/intimate, dar a invocat și probat că aceste surse i-au fost transmise pentru procurarea terenurilor agricole, ceea ce a și făcut, o parte din ele fiind înregistrate cu drept de proprietate după SC „Ana-Costel” SRL, iar unele terenuri, deoarece nu a reușit să le înregistreze după societate, sunt înregistrate cu drept de proprietate după el. Situația descrisă, adică transmiterea mijloacelor financiare cu scopul procurării terenurilor agricole în scopul derulării activității comerciale a SC „Ana-Costel” SRL a fost confirmat în ședința instanței de apel și de către intimată.

În atare situație, deoarece reclamata/intimata Jalbă Ana a depus cerere potrivit căreia a solicitat încasarea unei datorii (împrumut) acordat lui Șveț Constantin, pretențiile fiind întemeiate de jure pe normele de drept material corespunzătoare, iar în cadrul examinării judecătorești a pricinii instanța de apel a constatat că în fapt, între părțile litigante au avut loc un alt gen de raporturi juridice, care nu sunt și nu pot fi calificate ca gen de împrumut, corespunzător, cererea de chemare în judecată depusă de Jalbă Ana, în circumstanțele expuse, este una neîntemeiată, urmând a fi respinsă.

La capitolul respectiv instanța de apel a specificat că situația faptică nu poate fi schimbată, iar temeinicia acțiunii demonstrată, nici prin recipisele eliberate de apelantul/pârât Șveț Constantin, care confirmă primirea banilor de ultimul de la reclamantă. Or, în cadrul examinării pricinii a fost stabilit cert transmiterea din partea reclamantei/intimate Jalbă Ana în posesia și administrarea lui Șveț Constantin a mijloacelor financiare, moment care nu este negat, ci din contra, confirmat de ultimul. Însă, după cum a fost indicat anterior, instanța de apel a constatat existența între părțile litigante a unui alt gen de raporturi juridice, decât cel de împrumut, invocat de reclamantă în acțiunea înaintată.

Instanța de apel a concluzionat că admiterea acțiunii în circumstanțele expuse, adică încasarea unei datorii cu titlu de împrumut, dar care în realitate nu a avut loc, ar constitui o soluție judecătorească contrară prevederilor legale, deoarece împrumutul este un alt gen de tratat și raport juridic decât cel existent de facto între părți, produce alte efecte și consecințe juridice și obligă părțile la alte responsabilități și impune alte obligații decât cele pe care le-au dorit, prevăzut și urmărit părțile, de constituire a unei societăți comerciale.

Corespunzător, instanța de apel a menționat că Jalbă Ana nu este îndreptățită de a pretinde de la Șveț Constantin restituirea împrumutului, deoarece prima nu i-a acordat ultimului în proprietate bani, iar acesta nu s-a obligat l-a restituirea unui care-va împrumut, raportul juridic și, corespunzător, dreptul de a cerere și obligația de a executa între cei doi fiind de alt gen, decât un raport juridic de împrumut.

La 06 noiembrie 2020 Jalbă Ana și avocatul acesteia Macovei Artur au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului au indicat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 432 alin. (3) lit.a), b) Cod de procedură civilă.

A indicat recurenta și prevederile art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, și anume săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces decizia din 09 iulie 2020, la data de 02 octombrie 2020, însă date care ar confirma recepționarea deciziei recurate de către recurentă la materialele dosarului lipsesc (f.d.236). Astfel cererea de recurs depusă la 06 noiembrie 2020 de către Jalbă Ana și avocatul acesteia Macovei Artur se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 15 noiembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.28, vol.VI).

La 15 decembrie 2020 Șveț Constantin a depus referință și a solicitat respingerea recursului depus de Jalbă Ana cu menținere deciziei din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Jalbă Ana și avocatul acesteia Macovei Artur.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Jalbă Ana și avocatul acesteia Macovei Artur.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru